

Keskkonnahoidlike riigihangete rakendamine Euroopas

Viire Viss
SEI -Tallinn

2. aprill 2009, Tallinn

Euroopa Liit

- EL-is tarbib avalik sektor 2 triljonit eurot aastas
2 000 000 000 000 000 EUR
- Keskmiselt 14-16% SKPst
- 70-80% keskkonnamõjust tuleneb transpordist, ehitusest, tootlustusest, seadmetest

Euroopa Liit

- Lissaboni strateegia (Euroopa konkurentsivõime...)
- Euroopa säästva arengu strateegia (uuendatud 2006), *säästev tarbimine ja tootmine*
- Uued riigihangete direktiivid 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ
- Liikmesriikidel kohustus koostada keskkonnahoidlike riigihangete tegevuskava (2006)

EL uuringud

- Keskkonnahoidlik ostmine
http://ec.europa.eu/environment/gpp/guideline_en.htm
- 2006. KHRH olukord Euroopas. *Virage, SYKE etc.*
- 2009. KHRH statistiliste andmete kogumine EL-is. *Tulemused ja meetodid. PWC, Significant, EcoFys.*

2006 – olukord ELis

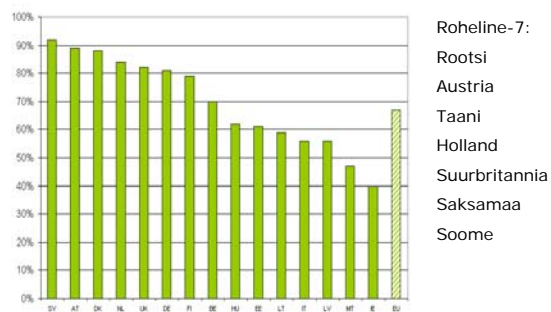
25 riiki, analüüsiti 1099 hankedokumenti

Tulemused:

- 67% hankijatest ütlevad, et hanked on "rohelistes"
- Sõltumatu analüüs andis tulemuseks 37%

2006 – olukord ELis

2006 – olukord ELis

Takistused	Kõik	Roheline-7	Teised-18
Keskkonnahoidlikud tooted maksavad rohkem	44 %	46	38
Puuduvad teadmised	35 %	27	37
Juhtkonna toetuse puudumine	33 %	34	32
Vahendite ja teabe puudumine	25 %	21	30
Puudulik koolitus	25 %	24	27

2006 – olukord ELis Tulemuslikkuse mõjurid

- Tugev poliitiline kohustumus
- Tsentraliseeritud hankimine on "rohelisem" kui detsentraliseeritud
- Keskkonnanjuhtimissüsteemide olemasolu (EMAS, ISO 14001)
  - 33% Roheline-7
  - 13% Teised-18

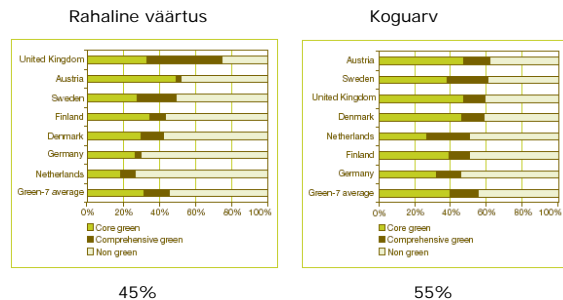

2009. a uuring

- KHRH olukord R-7 riikides (2006/2007)
- 10 tooterühma
- Tuum- ja põhjalikumad indikaatorid
- 4 indikaatorit:
  - KHRH % hangete rahalisest koguväärtusest
  - KHRH % hangete koguarvust (lepingud)
  - KHRH mõju CO₂ vähenemisele (%)
  - KHRH rahaline mõju (%)

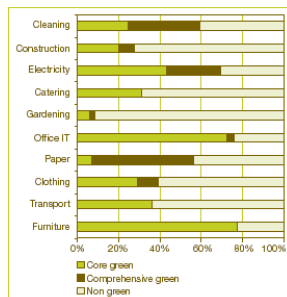

KHRH osatähtsus

"Roheliste" kriteeriumide kasutamine

tooterühmad

Kõige enam kasutatakse "rohelisi" kriteeriume:

- mööbel
- IT seadmed
- elekter

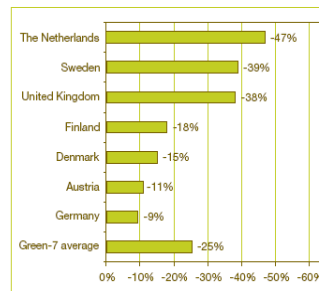
Vähem:

- ehitus
- heakord
- transport

Keskkonnamõju vähendamine

CO₂ vähendamine

KHRH vähendab CO₂ emissioone 25% võrra

Parimad:

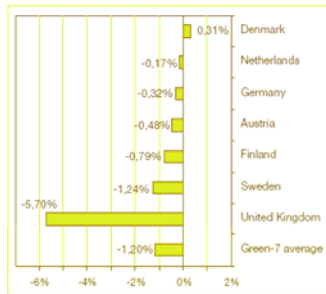
Holland, Rootsi, UK

Tooterühmad:

- ehitus
- heakord
- paber
- tekstiil

Rahaline kasu

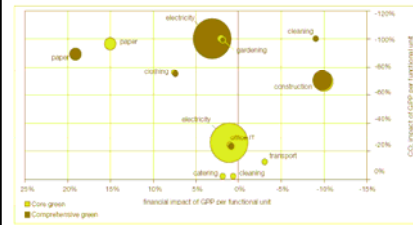
Keskonnahoidlikud valikud ei ole kallimad

Parimad: UK

Tooterühmad:
• ehitus
• transport

Kasu nii keskkonnale kui ka rahakotile

Parima tulemuse annavad:

- transport
- ehitus
- Puhastus-teenused (karmimate kriteeriumide kasutamisel)

Hollandi Keskonnaministeeriumi uuring, 2008

	a	b	c	d	f	g	i	j
	Aim	Crit	M/V	Health/educ	SPP	Resp	Promo	Site
Austria	X	X	M	X	X	Mix	Network	X
Belgium	X	X	M&V	-	(x)	Mix	-	X
Denmark	X	X	V	Health	(x)	Env+ec	Roadshow	X
Finland	X	X	M&V	X	-	-	Helpdesk	X
France	General	X	V	-	X	Env+Fin	Toolkits	X
Germany	-	-	M&V	-	(x)	Env+ec	Platform	X
Netherlands	X	X	V	Educ.	X	Environ	Helpdesk	X
Norway	-	X	M	X	X	Environ	Promotion	X
Sweden	Prod.	X	M&V	X	X	Environ	Award	X
Switzerland	X	-	M&V	-	X	Environ	-	X
UK	General	X	V	-	(x)	Mix	Exp centre	X

Suundumused Euroopas

- Energia- ja ressursisäästlik majandus
- Hankeprotseduudid peaksid muutuma paindlikumaks > VKEd ja innovatsioon
- 2010. aastaks peavad 50% riigihangetest olema keskkonnahoidlikud
- KHRH võivad muutuda kohustuslikuks
- Energiamärgise skeemi laienemine
- PPP – avaliku ja erasektori koostöö

Keskonnahoidlike riigihangete õppeprogramm (GPP Training Toolkit)

Koosneb kolmest osast:

1. Keskonnahoidlike riigihangete tegevuskava/strateegia koostamine
2. Õiguslik taust
3. Praktilised juhised (10 tooterühma), nt paber, IT seadmed, puhastustooded ja -teenused, ehitus, transport, toitlustus jne.

Teave

Euroopa Liidu keskkonnahoidlike riigihangete koduleht:
<http://ec.europa.eu/environment/gpp>

ICLEI – Local Governments for Sustainable Development
<http://www.iclei.org/index.php?id=796>

IGPN – Rahvusvaheline Keskonnahoidlike riigihangete Võrgustik
<http://www.igpn.org/>

ÜRO keskkonnaprogramm
www.unep.org/

Tänan!

Viire Viss

SEI-Tallinn

Keskkonnakorralduse programm

viire.viss@seit.ee

www.seit.ee

